

Zápisnica zo zasadnutia III. komory Snemu SAV,
ktoré sa konalo dňa 16. marca 2021 od 9:00 formou videokonferencie

Prítomní: Na začiatku zasadnutia bolo prítomných 16 z 22 členov III. komory Snemu SAV

Program

1. Otvorenie
2. Určenie zapisovateľa a overovateľa
3. Schválenie programu
4. Vypočutie a diskusia s kandidátmi do P SAV za 3. OV
 - Marek Radvanský: 9:15 - 9:45
 - Zuzana Panczová: 9:46 - 10:16
 - Gabriel Bianchi: 10:17 - 10:47
5. Rôzne
6. Záver

K bodu 1:

Rokovanie otvorila a prítomné členky a členov III. komory Snemu SAV privítala jej predsedníčka Z. Kusá. Pripomenula, že hlavným bodom programu je vypočutie kandidátov III. komory do doplnovacích volieb P SAV, ktoré sa uskutočnia dňa 18. 3. 2021.

K bodu 2:

Z. Kusá navrhla, aby bol zapisovateľom Juraj Zajonc a overovateľkou Veronika Hvozdíková. Návrh bol prijatý bez pripomienok.

K bodu 3:

Navrhnutý program zasadnutia bol schválený bez doplnkov a pripomienok.

K bodu 4:

Kandidát M. Radvanský (Ekonomický ústav) po údajoch z profesijného profilu predstavil víziu pôsobenia v P SAV. Ako oblasti, v ktorých by si vedel s ohľadom na odborné znalosti a skúsenosti predstaviť svoje pôsobenie v P SAV, uviedol medzinárodnú spoluprácu, ekonomické otázky, úlohy spojené s transformáciou SAV a výzvy spojené s akreditačným procesom. Za dôležité princípy pôsobenia v P SAV považuje aj budovanie jednotnej SAV a spoluprácu medzi jej oddeleniami. Špecifickú úlohu 3. OV SAV vidí v tom, že v ňom sústredné vedné odbory tvoria odporúčania pre decíznu sféru, a preto je potrebné zvýšiť kredibilitu týchto vied. Nutné je aj zlepšenie komunikácie a informovanosti o spolupráci v medzinárodných projektoch a o týchto projektoch, ako aj komunikácie s ministerstvami o objeme financovania vedy. Za dôležité považuje úspešné dokončenie budovania Pavilónu spoločenských vied. Vo sfére vednej politiky považuje za závažnú tému grantové schémy, konkrétne riešenie otázok zlučovania VEGA a APVV, navýšenia prostriedkov na riešenie projektov, transparentnosti výberu úspešných projektov i otázku kontrahovaného výskumu pre verejnú správu, ktorý by sa mal realizovať vo veľkej miere v SAV.

Diskusia:

D. Magdolen požiadal o bližšie objasnenie otázky zvýšenia transparentnosti v spojitosti s projektami APVV. M. Radvanský vysvetlil, že v súčasnosti je akceptované na financovanie malé percento

podaných APVV projektov a výsledky hodnotiaceho procesu sú závislé od pridelenia oponentov, v tom zmysle, že u jedného projektu môže byť výrazne rozdielne hodnotenie domácim a zahraničným hodnotiteľom. Riešenie tejto situácie i možnosť zvýšiť transparentnosť vidí napr. v tom, že by hodnotitelia porovnávali viaceré projekty, čím by sa viac zjednotila prísnosť posudzovania a eliminovala náhoda pri prideľovaní oponentov. Ďalším problémom je počet projektov, ktoré by bolo vhodné z prostriedkov APVV financovať.

Z. Kusá sa opýtala na možnosti SAV pri získaní personálnych kapacít na participáciu pri riešení grantových projektov, na aplikovanom výskume. M. Radvanský nazval prvú skupinu možností ako „opatrenia zadarmo“ a ďalej ich konkretizoval ako informovanosť, networking, zvýšenie mobility, zlepšenie sieťovania ústavov. Ďalej je podľa neho potrebné zjednodušiť administráciu správy projektov centralizáciou na úrovni predsedníctva, teda odľahčiť prácu vedcov od administratívnych procesov v projektoch (napr. 1 - 2 pracovníci na predsedníctve by administrovali veľké prierezové projekty, o ktoré sa chce SAV uchádzať). Navyše, rozpočty projektov majú často náklady na takého činnosti v sebe započítané a majú aj nepriame náklady, čo tiež treba využiť.

B. Láštiová súhlasila s názorom o potrebe podpory projektovej infraštruktúry. Kandidáta sa opýtala na jeho predstavu, ako zohľadniť v akreditácii a vo výkonovom hodnotení výskumné špecifiká disciplín. M. Radvanský považuje za dôležité, že proces medzinárodného hodnotenia je naštartovaný, dôležité je špecifiká jednotlivých ústavov identifikovať, pretože nie každý ústav môže dosahovať rovnaké scientometrické výsledky. Keďže sú ústavy heterogénne, pretože ich tvoria rôzne tímy, a je nutná snaha o zefektívnenie ich fungovania, treba identifikovať možnosti vzostupu a neporovnávať len ústavy, ale aj tímy vnútri ústavov a sledovať vývoj ústavu v čase.

B. Láštiová sa opýtala, do akej miery má mať akreditácia vplyv na výsledok každoročného hodnotenia ústavov. M. Radvanský pokračoval, že je to aj otázka hodnotenia v rámci ústavov a poznanie miery vplyvu akreditácie by malo byť prínosom aj pre akreditáciu samotnú a jej nastavenie by malo byť v prospech vedy, a preto treba o tom diskutovať.

Z. Bartošová sa v otázke zamerala na generačnú výmenu v SAV, na status emeritného pracovníka. Konštatovala, že v návrhu novely zákona stanovená veková hranica 70 rokov na ukončenie pracovného pomeru a odchod do dôchodku nie je celkom vhodná v kontexte zastávania funkcií či podávania projektov. Preto sa kandidáta opýtala, či by bol ochotný venovať sa v P SAV tejto problematike. M. Radvanský reagoval, že vo vede a výskume vek nemá byť presná hranica na ukončenie činnosti. Tento proces týkajúci sa pracovných zmlúv treba riešiť, sledovať situáciu na univerzitách. Treba odpovedať na otázku, či má byť emeritný pracovník vo výkonných funkciách, alebo má ísť skôr o transfer vedomostí. S tým je spojený aj problém PhD. štúdiá ako vstupu do procesu pracovného cyklu vedeckého pracovníka, ďalej mobilita pracovníkov a otázka udržania kvalitného pracovníka.

Kandidátka Zuzana Panczová (Ústav etnológie a sociálnej antropológie) stručne informovala o svojom profesijnom pôsobení v SAV a na jej pracovisku, kde naposledy pôsobila ako zástupkyňa riaditeľky, a potom sa zamerala na víziu pôsobenia v P SAV. S ohľadom na jej doterajšie pracovné skúsenosti by sa chcela venovať otázkam ľudských zdrojov, otvorenej vedy, participatívnej občianskej vedy, ako aj aktivitám pre posun 3. OV v rámci SAV. Z doterajšej spolupráce na aktivitách Otvorenej akadémie považuje za dôležité aj hľadanie nových ciest, tém so súčasným intenzívnejším zapojením verejnosti. Ďalšími oblasťami jej pôsobenia by mohla byť etika vedeckého publikovania, téma vedeckej integrity, prístup SAV k dezinformáciám, Open Access, licenčné a autorské práva, mediálna komunikácia

a prezentácia SAV verejnosti. Prízvukovala, že otvorenú vedu v SAV treba vnímať ako súčasť národnej stratégie otvorenej vedy. Chcela by prispieť k intenzívnej interdisciplinárnej spolupráci, na potrebu ktorej poukázala aj akreditácia. Za dôležitú súčasť svojich aktivít označila aj zlepšovanie pracovných podmienok, osobnostný a profesijný rozvoj, k čomu chýba v SAV stratégia, vrátane štandardizácie postupu prijímania vedeckých pracovníkov.

V dobe 9.50 – 10.05 bolo rokovanie prerušené z dôvodu technických problémov so spojením cez videokonferenčný systém ZOOM.

Diskusia:

Z. Kusá konštatovala, že ju oslovilo zameranie kandidátky tým, že poukázala na medzery, ktoré treba riešiť, napr. nutnosť zjednodušenia komunikácie P SAV s radou riaditeľov (RR), potreba aktívnejšej komunikácie zo strany P SAV. Z. Panczová reagovala, že P SAV by malo informovať organizácie o administratívnych zmenách nielen vyznačením zmien v dokumente dostupnom na www-stránke SAV, mala by byť ľahšia dosiahnuteľnosť materiálov napr. uvádzaných ako prílohy k zápisniciam.

Z. Kusá doplnila, že aj RR 3. OV musí byť aktívnejšia.

Z. Kusá sa taktiež pýtala na názor kandidátky na zmeny týkajúce sa vzťahu P SAV a Snemu v navrhnutých novelách zákonov o SAV a o v. v. i., napr. návrh, aby si predseda SAV mohol sám navrhnúť časť predsedníctva. Z. Panczová je za väčšiu akademickú autonómiu a „ťah zdola“, ale považuje to za otázku na diskusiu a to aj preto, že SAV funguje odlišne než univerzity.

R. Passia konštatoval, že autonómia ústavov je dôležitá a že ako nedostatok z pohľadu člena výboru Snemu vidí nejasnú kohéziu. Uviedol príklady, keď sa účelovo vo vyjadreniach P SAV autonómia vyzdvihuje alebo potláča, čo je dlhodobý problém. Podľa Z. Panczovej ide o súbor problémov a treba o tom hovoriť.

Z. Kusá poznamenala, že ukážkou problému, o ktorom hovoril R. Passia, je postavenie Kongresového centra Smolenice a Stará Lesná. Ak sa poukazuje, že ceny pobytov by mali byť nižšie ako komerčné, ak ide o rekreáciu zamestnancov, zo strany P SAV sa presadzuje názor, že sociálno-rekreačné úlohy majú riešiť ústavy.

B. Láštiová súhlasila, že štandardizácia procesov v SAV je dôležitá. Súčasne sa opýtala, v čom vidí kandidátka plusy a mínusy komunikácie v Otvorenej akadémii v SAV. Z. Panczová odpovedala, že od doby existencie konceptu prof. Višňovského smerujúceho k súčasnej otvorenej akadémii sa zameranie zúžilo prakticky na vydávanie brožúr a bolo by vhodné ísť cestou väčšej participácie na vede, diskutovať pod hlavičkou SAV priamo s verejnosťou. Najskôr však je k tomu potrebná diskusia v SAV (napríklad ak sa ide s kontroverznou témou pred verejnosť). Je potrebné aj vybrať správnych ľudí zo SAV, zvoliť citlivý prístup, treba sa pozrieť aj na dobré vzory v zahraničí. Aktuálne je to skôr pasívna cesta cez brožúry, viac proaktivity by bolo žiadúcej.

Z. Kusá vyzvala kandidátku, či chce ešte niečo povedať na záver. Z. Panczová odvetila, že chce v P SAV bojovať za 3. OV a zároveň rozvíjať komunikáciu medzi ústavmi v projektoch, popularizačných výstupoch, že sa bude snažiť o stmelenie 3. OV, aby bolo počuť jeho hlas.

Kandidát Gabriel Bianchi (Ústav výskumu sociálnej komunikácie) stručne pripomenul svoje doterajšie pôsobenie v SAV a pripomenul, že sa chce venovať práci v P SAV a na základe ¾ podpory v Sneme v riadnych voľbách do P SAV sa rozhodol opäť kandidovať v doplňovacích voľbách. Potom rekapituloval doterajšie pôsobenie v P SAV. Venoval sa agende MOREPRO, pôsobil v Komisii MŠ pre alokáciu zdrojov zo štrukturálnych fondov. Jemu blízkymi oblasťami boli urbanistický audit areálu Patrónka, transformácia vydavateľstva VEDA, tvorba politiky excelentnosti SAV a Komisia pre rovnosť

príležitostí, v spojitosti s ktorou sa podarilo vstúpiť do projektu Athena v rámci Horizontu 2020. V novom P SAV by sa chcel ďalej venovať problematike excelentnosti, otvorenosti v oblasti ľudských zdrojov, projektov, výstupov, vzťahu k verejnosti atď., integrite (spoločné hodnoty a spolupráca) a (post)modernosti (transformácia SAV na v. v. i., rozšírenie počítačových kapacít, technologické inovácie, digital humanities).

Prechod do novej ZOOM videokonferenčnej miestnosti.

Diskusia:

Z. Kusá sa pýtala, v čom je posilňovanie platformy excelentnosti. G. Bianchi vysvetlil, že pilotná štruktúra je zameraná na mladých vedcov SAV, ide o platformu pre malých vedcov do 35 rokov, ktorí sú poháňaní snahou dostať sa do globálnych štandardov, ktoré nie všetky sú prítomné v SAV, a preto to má význam pre SAV.

B. Láštiová sa kandidáta opýtala, či sa bude uchádzať o funkciu podpredsedu SAV za 3. OV alebo o inú funkciu. G. Bianchi odpovedal, že sa o túto funkciu uchádzať nebude, aj keď už má skúsenosti z P SAV, aj z funkcie riaditeľa ústavu. A toto všetko by rád zúročil v P SAV vo vyššej funkcii než radový člen. No vzhľadom na to, že terajší podpredseda za 3. OV T. Morovics je zvolený do nového P SAV, o túto funkciu sa uchádzať nebude.

Z. Kusá pripomenula, že je možnosť uchádzať sa o funkciu podpredsedu pre zahraničné styky, G. Bianchi potvrdil, že to je preňho možnosť.

R. Passia uviedol, že pokým v ústavoch sa skôr znižujú počty zamestnancov, na Úrade SAV počet zamestnancov rastie a dlhodobo sa hovorí o potrebe auditu na Úrade. Opýtal sa kandidáta, ako vidí organizačnú štruktúru a fungovanie Ú SAV. G. Bianchi povedal, že Ú SAV je sám o sebe a je to otázka skôr na predsedu SAV, ktorý nastavuje štandardy komunikácie s Ú SAV. G. Bianchi je za audit, ale vedenie Úradu tomu nie je naklonené a je to komplexný, zložitý problém.

Z. Kusá upozornila, že adorácia auditu je scestná, ak organizácia nemá jasnú predstavu o poslaní Úradu, o tom, ktoré funkcie by sa mali posilniť na Ú SAV.

R. Passia dodal, že výročné správy Úradu nemajú vhodnú štruktúru a zvyšku SAV nič nepovedia. Výročná správa by mala odrážať aktivity Ú SAV. Z. Kusá zauvažovala, že by to bola vhodná otázka pre kandidáta pri jeho prezentácii na Sneme. G. Bianchi dodal, že k adekvátnosti výročnej správy sa nevie vyjadriť, a že Úrad sa musí venovať tomu, za čo je zodpovedné P SAV. To je predovšetkým komunikácia s centrálnymi štátnymi úradmi a ide predovšetkým o kvalitu služieb Úradu.

K bodu 5:

B. Láštiová položila otázku, či v diskusii členky a členovia komory preberú dojmy z kandidátov.

J. Zajonc deklaroval, že pri voľbe sa bude riadiť mandátom akademickej obce jeho pracoviska.

R. Passia uviedol, že M. Radvanský má záujem pracovať v P SAV v oblasti zahraničných stykov, a preto navrhuje túto tému na Sneme pri prezentácii G. Bianchiho neotvárať.

V. Hvozdíková uviedla, že kandidát M. Radvanský deklaroval záujem o oblasť medzinárodných vzťahov aj vplyvom diskusie s ňou o nepokračovaní súčasného podpredsedu pre medzinárodné styky v novom P SAV, avšak v prípade, že sa aj ďalší úspešný kandidát bude o túto oblasť uchádzať, nebude s ním súperiť.

R. Passia konštatoval, že o rozdelení funkcií v novom P SAV aj tak rozhodne nový predseda SAV.

B. Láštiová vyslovila názor, že noví kandidáti do P SAV sú kompetentní v oblastiach, v ktorých by chceli pracovať.

V. Hvozdíková sa opýtala, ako sú členky a členovia Snemu zviazaní pri voľbe vyjadrením akademickej obce ich pracoviska.

Z. Kusá uviedla, že sú autonómni.

J. Zajonc uviedol, že aj keď členky a členovia Snemu zastupujú svoje akademické obce, oni majú najviac informácií o kandidátoch, a preto zrejme vedia rozhodnúť, čo je v záujme ich pracoviska. Takže voľba je vecou svedomia a vedomia.

B. Láštiová sa opýtala, prečo 1. OV nepostavilo kandidáta do doplňovacích volieb.

Z. Kusá a R. Passia odpovedali, že nič k tomu nie je známe.

K bodu 6:

Predsedaajúca Z. Kusá rokovanie po prerokovaní všetkých bodov programu o 11:17 hod. ukončila.

V Bratislave 20. 3. 2021

Zapísal: Juraj Zajonc

Overila: Veronika Hvozdíková

Zuzana Kusá
predsedníčka III. komory Snemu SAV